

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 165/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. V., S., zastúpenej advokátom JUDr. J. K., P., vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu a inú právnu ochranu a na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 154/2009 z 18. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2010 doručená sťažnosť M. V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 154/2009 z 18. januára 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva, že spoločnosť Z. S., a. s. (ďalej len „navrhovateľ“), vedie spor so sťažovateľkou (odporkyňou) o vypratanie z bytu, ktorého je prenajímateľom. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) ostatným rozsudkom č. k. 16 C 175/2002-197 z 30. júna 2009 uložil odporkyňi povinnosť vypratať byt do 15 dní po zabezpečení bytovej náhrady (prístrešia). O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal. Na odvolanie oboch účastníkov krajský súd namietaným rozsudkom (sp. zn. 7 Co 154/2010 z 18. januára 2010) zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol. O trovách (prvostupňového a odvolacieho) konania rozhodol tak, že ich náhradu sťažovateľke nepriznal s odvolaním sa na okolnosti hodné osobitného zreteľa podľa § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

3. Podľa tvrdenia sťažovateľky *„postupom odvolacieho súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania, ako aj právo na spravodlivý proces... podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR... rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania možno zasiahnuť do základných práv a slobôd“*. Sťažovateľka k namietanému rozsudku (jeho časti o trovách konania) ďalej uviedla, že *„takéto odôvodnenie nezodpovedá skutkovým zisteniam, ktoré sú obsiahnuté v súdnom spise... odvolací súd mal náležite vyhodnotiť obštrukčný postoj navrhovateľa v priebehu celého konania, a najmä to, čo prispelo k tomu, že som sa dostala do omeškania s úhradou nájomného, t. j. moja neplatná výpoveď“*. V závere svojho podania sťažovateľka konštatuje, že *„vzhľadom na právoplatné skončenie veci ja sťažovateľka nemám inú možnosť domáhania sa nápravy, keďže dovolanie proti výroku o trovách konania v zmysle občianskeho súdneho poriadku nie je prípustné, preto musím využiť možnosť uplatnenia nápravy na Ústavnom súde SR“*.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil:

„... Základné právo sťažovateľky... podľa článkov 46 ods. 1 Ústavy..., a základné právo... podľa článku 47 ods. 3 Ústavy..., v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... bolo rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 18. 1. 2010 sp. zn. 7 Co 154/2009 vo výroku o náhrade trov konania... porušené.

... Zrušuje rozsudok Krajského súdu... zo dňa 18. 1. 2010 sp. zn. 7 Co 154/2009 v časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania... vracia na ďalšie konanie.

... Krajský súd... je povinný nahradiť sťažovateľke trovy jej právneho zastúpenia...“.

5. Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie veci na okresnom súde zistil, že navrhovateľ v prebiehajúcou súdnom konaní sp. zn. 16 C 175/2002 podal 14. apríla 2010 proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Navrhovateľ, ktorý nesúhlasil so zamietnutím svojho návrhu krajským súdom, žiada v dovolaní najvyšší súd, aby (i) zmenil namietaný rozsudok krajského súdu (v súlade s ostatným rozsudkom okresného súdu), resp. aby (ii) namietaný rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom uvedeného

princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa už citovaného znenia čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej rozhodol o trovách konania z hľadiska rešpektovania ňou označených základných práv a slobôd, v dôsledku porušenia ktorých sa domáhala zrušenia rozsudku krajského súdu v namietanej časti. Protistrana sťažovateľky v prebiehajúcou súdnom konaní podala 14. apríla 2010 proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie (bod 5), o ktorom bude rozhodovať najvyšší súd. Predmetom jeho (najvyššieho súdu) posudzovania bude (môže byť) aj výrok, ktorým krajský súd rozhodol o trovách konania, a to vychádzajúc z § 238 ods. 1 v spojitosti s § 243b ods. 2, 3 a 5 a § 243d ods. 1 poslednou vetou OSP.

9. Ak sa za tejto situácie sťažovateľka domáhala svojho práva na ústavnom súde a zároveň bude/môže namietanú časť rozhodnutia krajského súdu o trovách konania posudzovať aj najvyšší súd ako súd dovolací, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude/môže vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu rozhodovať najvyšší súd.

10. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54). Ústavný súd k uvedenému už iba dodáva, že v súvislosti s už uvedeným nie je podstatné, ktorá strana súdneho sporu dovolanie podala, ale to, čo bude (vo význame slova aj môže) najvyšší súd v rámci dovolacieho konania posudzovať. Inými slovami, ak jednou z možností rozhodovania najvyššieho súdu v rámci dovolacieho konania je/môže byť zmena alebo zrušenie namietaného rozsudku krajského súdu a súčasťou tohto rozhodovania je tiež rozhodnutie o trovách konania (bod 8 *in fine*), potom v okolnostiach danej veci je sťažnosť predčasná napriek tomu, že dovolanie nepodala sťažovateľka (odporkyňa), ale navrhovateľ.

11. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2010